

Ambassaden Paris, e-post af 13. februar 2003

uklassificeret

Frankrig og Irak-krisen: update pr. 13. februar 2003

Amb. j. nr. 5.Fra/Irak

1. Sammenfattende vurdering af den franske holdning

Der henvises til ambassadørens indberetning (e-post nr. 63 af 11. februar 2003)

2. Officielle udtalelser

Chirac udtalte på den fælles pressekonference efter sin samtale med den russiske præsident Putin, at "intet i dag retfærdiggør/begrunder anvendelsen af magt", idet han tilføjede, at han på nuværende tidspunkt ikke havde "uomtvistelige beviser" for eksistensen af masseødelæggelsesvåben i Irak. Chirac udtalte videre, at "vores mening deles af et meget stort flertal af verdens befolkninger og ledere". Angående forholdet til USA udtalte Chirac endelig, at "vi er venner af amerikanerne, vi sætter på ingen måde den atlantiske solidaritet på spil. Men dette forhindrer os ikke i, ved et specifikt problem som forudsætter en moralsk tilgang, at have en anden mening og at forsvare den".

Quai d'Orsays talsmand

Quai d'Orsays talsmand afkræftede d. 10.2., at der skulle eksistere en 'hemmelig' fransk-tysk plan for Iraks nedrustning med udsendelse af FN-fredsbevarende tropper. Der var derimod tale om fælles og offentliggjorte forslag, som fremlagt af udenrigsminister de Villepin i UNSC d. 5.2., inden for rammerne af SCR 1441. Vedr. situationen i NATO udtalte han, at Frankrig (ligesom Tyskland og Belgien) var "besluttet på at opfylde alle sine forpligtelser hidrørende fra Atlantraktatens ånd og ordlyd overfor alle allierede, særligt Tyrkiet".

Såvel d. 11.2. som d. 12.2. og d. 13.2. gentog talsmanden ordret vedr. diskussionen i NATO, at Frankrig meget klart skelner mellem to ting: på den ene side Frankrigs fulde solidaritet med Tyrkiet, på den anden Frankrigs politiske tilgang til Irak-krisen, som er funderet på SCR 1441. "Vi kan ikke, gennem en beslutning i NATO, i dag på forhånd give vores støtte til en militær intervention i Irak og derved foregribe beslutninger som henhører under UNSC". Uopfordret fremhævede talsmanden endelig, at Frankrig i dag (med 5.941 soldater) er den største bidragsyder til NATO-operationer, "altså flere end italienerne, flere end tyskerne, flere end englænderne og flere end amerikanerne". Talsmanden svarede ikke på, hvorvidt Frankrig forudså en løsning på konflikten i NATO d. 15.2., jf. den tyske forsvarsministers udtalelser.

Som reaktion på Powells udtalelser om, at Frankrig og Tyskland gennem deres støtte til forstærkede inspektioner er med til at fastholde Saddam Hussein ved magten, udtalte talsmanden d. 13.2.: "Alt dette er ikke seriøst", hvorefter han gentog den uændrede franske position.

3. Det aktuelle mediebillede

De franske mediers fortsat intense dækning af Irak-krisen har været overvejende positiv over for Chirac og den franske regerings linje. Fokus har været rettet mod tre hovedemner: de fransk (- tyske) planer om forstærkede inspektioner, herunder den fransk-russisk-tyske erklæring i forbindelse med den russiske præsident Putins besøg i Frankrig d. 10.-12. februar; de anti-franske udtalelser fra Bush-administrationen og kommentarer i de amerikanske medier; og krisen i NATO. Artiklerne bringer i vidt omfang vurderinger fra franske og amerikanske sikkerhedspolitiske eksperter og analytikere, jf. afsnittet om opinionen.

Forstærkede inspektioner og den fransk-russisk-tyske erklæring

Den franske presse har i hovedtræk refereret indholdet af det franske "non-paper", som anses som en logisk følge af, at man nødvendigvis må præsentere et alternativt projekt til en krig. Ifølge en leder i *Le Figaro* d. 10.2. er den franske idé ambitiøs og "har fornuftens styrke" (som kompensation for Frankrigs manglende militære og økonomiske tyngde over for USA). Støtten fra Rusland, Kina og Belgien foruden usikkerheden om de ikke-permanente SC-medlemmers holdninger gør, at den franske linje kan opretholdes – spørgsmålet er hvor længe. Avisen vurderer, at det vil være nødvendigt at præsentere et komplet løsningsforslag, der inddrager alle elementer såsom midlerne til at sikre en fredelig nedrustning og spørgsmålet om Saddams fremtid. Ligeledes vil det være nødvendigt at afvise "den systematisk tyske pacifisme".

En leder i *Libération* d. 10.2. mener, at fremtiden for den fransk-tyske plan (som tilsyneladende hverken er en plan eller særlig tysk) afhænger af mange hvis'er, og at det mest sandsynlige er, at USA vil bruge sin diplomatiske tyngde, eller i sidste instans sin vetoret, til at "torpedere" de franske ideer. Planen ses som endnu en eskalering af "borgerkrigen" i NATO.

Den anti-franske stemning i USA

Den franske presse har fokuseret en del på anti-franske udtalelser fra Bush-administrationen og kommentarer i de amerikanske medier, der citeres udførligt i *Le Figaro* og *Libération* d. 10.2. og i en artikel i *Le Monde* dateret d. 12.02 under overskriften "Frankrig er blevet det foretrukne mål for angrebene fra Bush-administrationen og dens støtter". Ifølge *Le Monde* er terrænet for Bush-administrationen blevet forberedt af de konservative amerikanske lederskribenter og debattører, der har "specialiseret sig i hadefulde angreb ikke blot mod den franske regering, men mod franskmændene som sådan". Ifølge den franske presses fremdrages Frankrigs økonomiske relationer med Irak, underforstået, at den franske modstand mod Bush's politik er uden værdi. Flere steder fremhæves det, at USA i sin kritik af de tre blokerende lande i NATO specifikt udpeger Frankrig som den 'skyldige'. Ifølge en leder i *Le Monde* dateret d. 12.2 under overskriften "francophobie" er det nedslående, hvordan Frankrig præsenteres i de amerikanske medier, og at disse udtalelser vækker genklang i visse dele af USA's administration – dog ikke hos Bush, der har forsøgt at nedtone de fransk-amerikanske uoverensstemmelser. Ifølge lederen er tiden til karikaturer, som imidlertid er gensidige: amerikanerne præsenteres for ofte i Europa som "en bande cowboys med fingeren på aftrækkeren".

Krisen i NATO

Diskussionerne i NATO dækkes udførligt og præsenteres som en dyb krise, der forværrer det i forvejen spændte forhold mellem USA og Frankrig.

5. Det franske forsvar

Den franske forsvarsstab understreger d.d., at der fortsat ikke gennemføres planlægning m.h.p. en aktion mod Irak. Præsidentens beslutning om at vente med en militær aktion er således reel og synlig – også bag murene. Skulle det officielt utænkelige ske, at Frankrig i sidste øjeblik føler trang til at ændre holdning og aktivt ønsker at deltage i en amerikansk ledet aktion mod Irak, hvilke muligheder er der så til stede?

Det åbenlyse franske bidrag er den maritime luftgruppe med tyngdepunkt omkring hangarskibet Charles du Gaulle. I alt omkring 60 luftfartøjer og et større antal skibe, der vil operere såvel fra hangarskibet som fra faste landinstallationer. De franske enheder har gennem 2002 arbejdet sammen med den amerikanske flåde i det Indiske Ocean, og har det nødvendige kommunikationsmateriel samt et afprøvet kendskab til de operative procedurer. Det vurderes således muligt, at Frankrig i den aktuelle situation med kort varsel kan stille med en maritim luftgruppe.

Helt anderledes forholder det sig med en substantiel hærstyrke. Her er ingen smutveje. Skulle Frankrig ønske at stille med op mod 15.000 mand (hvad man kan), så vil det tage tid. Forude venter et scenario, der er hadet i forsvarsstaben. USA serverer maden, og Frankrig stiller med

mandskab til den langvarige opvask. At oprydningsdelen efter en aktion mod Irak måske kan være politisk givtig for Frankrig, er ikke et spørgsmål til diskussion i forsvarsstaben.

6. Opinionen

Store dele af befolkningen støtter stadig den diplomatiske vej, Frankrig har valgt at gå. Franskmandene blev ikke overbevist af Powells tale i Sikkerhedsrådet. Kun 14% af de adspurgte ønsker en intervention i Irak, mens 78% er imod. Franskmandene ser positiv på, at Frankrigs position udgør et modstykke til USA. 63% er af den overbevisning, at det bringer en større ligevægt i verden, 28% er af en anden opfattelse. 73% mener endelig, at Frankrig bør nedlægge veto i FN's sikkerhedsråd, hvis USA foreslår en ny resolution, 17% af befolkningen afviser dette. Endelig mener 47%, at deres opbakning til Chirac vil aftage, hvis Frankrig ender med at støtte en intervention i Irak. 18% mener derimod, at deres støtte til Chirac i dette tilfælde vil øges. (Opinionsundersøgelse i *Le Figaro* den 11.2.)

Den massive støtte fra den franske befolkning og fra stort set hele det politiske spektrum giver ifølge en leder i *Libération* d. 10.2. Chirac 'quasi-monopol' på den franske opinion.

Le Figaro bringer d.d. en oversigt over meningsmålinger af holdningen i forskellige europæiske lande til en krig uden om FN. Modstanden i den franske befolkning (85% imod) ligger på niveau med Tyrkiet (88%), Tyskland (87%) og Grækenland (86%). Sverige følger efter (81%), mens UK (68%) ligger lavest blandt de inddragede lande (DK omtales ikke). Under overskriften "Paris overbeviser ikke hele Europa" skriver avisen, at Frankrig og Tyskland har haft lettere ved at opnå støtte til deres linje fra Rusland og Kina end fra UK, Spanien og Italien. Det noteres dog, at en stor del af den britiske befolkning støtter den franske position, på trods af den britiske tabloidpresses kritik af Frankrig.

I et interview i *Le Monde* dateret d. 12.2. vurderer Simon Serfaty, direktør ved *Center for International and Strategic Studies* i Washington (CISS), at uoverensstemmelserne mellem Frankrig og USA er alvorlige og reflekterer en fundamental uenighed om et "eksistentielt spørgsmål". Ifølge Serfaty "forstår, eller indrømmer, den amerikanske administration ikke, at Chirac taler for 80% af europæerne, der er imod en forhastet militær aktion". Frem for at nedlægge veto skal Frankrig forsøge at påvirke USA og hjælpe amerikanerne med at navigere i en islamisk verden, som de stadig har ringe kendskab til. Tonen i de amerikanske reaktioner mod Frankrig har været meget hård, arrogant og nedladende, med en usammenhængende debat til følge. Den anti-franske/anti-europæiske stemning er ikke udbredt til hele befolkningen eller kongressen, men centreret i Bush-administrationen og dens neokonservative støtter.

7. Omtale af Danmark

Ambassaden har som reaktion på Statsministerens deltagelse i de 8 europæiske ledes åbne brev modtaget yderligere 11 protestbreve samt kopi af en omfattende underskriftsindsamling mod krig i Irak fra "le Mouvement de la paix du littoral Dunkerque".

PAV / Svend Wæver + Lars Lose + FORAT + Ulrik Hyrup Mogensen + Birgitte Friis